

«Ο Κύριός μου και ο Θεός μου» - Του Αρχιμανδρίτη Παύλου Δημητρακόπουλου

/ [Γνώμες](#)

Η ανάσταση του Χριστού, αγαπητέ φίλε αναγνώστα, είναι το κυρίαρχο, το κεντρικότερο, το κατ' εξοχήν γεγονός της ενσάρκου Θείας Οικονομίας. Είναι το γεγονός, πάνω στο οποίο θεμελιώνεται και στηρίζεται όλο το οικοδόμημα της πίστεως. «Ει δε Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα το κήρυγμα ημών, κενή δε και η πίστις υμών...Ει δε Χριστός ουκ εγήγερται, ματαία η πίστις υμών» (Α΄ Κορ.15,14,17), βεβαιώνει ο απόστολος Παύλος.

- Αρχιμανδρίτης Παύλος Δημητρακόπουλος, Θεολόγος -Συγγραφεύς

Εάν ο Χριστός δεν αναστήθηκε, δεν έχει πλέον κανένα νόημα και περιεχόμενο το κήρυγμά μας, αλλ' επίσης είναι ματαία και κούφια από κάθε ουσιαστικό περιεχόμενο και η πίστις σας. Και τούτο διότι η ανάσταση του Χριστού σημαίνει την ανάσταση του ανθρώπου, την λύτρωσή του από το πτώμα του θανάτου, από

την δουλεία της αμαρτίας. Σημαίνει το πέρασμά του από τον θάνατο στην ζωή, στην αληθινή και αιώνια ζωή. Χωρίς την ανάσταση όλο το χριστιανικό οικοδόμημα καταρρέει και μεταβάλλεται σε μια ιδεολογία, σε ένα ανθρώπινο φιλοσοφικό κατασκεύασμα, ανίκανο να σώσει, να λυτρώσει τον άνθρωπο από τον θάνατον, ο οποίος είναι κατά τον άγιο Ιουστίνο Πόποβιτς «η μόνη πικρία της ζωής, η μόνη πικρία της υπάρξεως. Εξ αυτού προέρχεται και όλη η τραγικότητα της ζωής». Επειδή δε ακριβώς η ανάσταση του Χριστού αποτελεί θεμελιακό γεγονός της πίστεως, έπρεπε το γεγονός αυτό, να βεβαιωθεί, ως αδιάψευστη ιστορική πραγματικότητα, από πολλούς αυτόπτες μάρτυρες. Γι' αυτό άλλωστε και ο Κύριος μετά την ανάστασή του εμφανίστηκε πολλές φορές επί σαράντα ήμερες, σε διάφορα πρόσωπα και σε διάφορους τόπους. Μία από αυτές, η πιο σημαντική, υπήρξε η δεύτερη εμφάνισή του στους μαθητές, οκτώ ημέρες μετά την πρώτη, παρόντος και του Θωμά. Είναι δε η πιο σημαντική, διότι εδώ έχουμε όχι μόνον την θέα του αναστάντος, αλλά επί πλέον και την ψηλάφηση του αναστημένου σώματος, οπότε η ανάσταση επιβεβαιώνεται και διά των οφθαλμών και διά της αφής και διά της ακοής. Επί πλέον διακηρύττεται από τον μέχρι προς τινός απιστούντα μαθητή, ότι ο αναστάς Κύριος είναι ο προ αιώνων Θεός, ο σαρκωθείς Θεός Λόγος.

Όπως σημειώνει ο ευαγγελιστής, όταν ο Θωμάς επέστρεψε στο υπερώο και του ανήγγειλαν γεμάτοι χαρά οι άλλοι μαθητές, ότι είδαν τον αναστημένο Κύριο, αυτός εδήλωσε απερίφραστα: «Εάν μη ίδω εν ταίς χερσίν αυτού τον τύπον των ήλων και βάλω τον δάκτυλόν μου εις τον τύπον των ήλων και βάλω την χείρα μου εις την πλευράν αυτού ου μη πιστεύσω» (Ιω.20,25). Κοφτή και κατηγορηματική η απαίτηση του Θωμά, που θα ικανοποιούσε και τον πιο απαιτητικό και αντικειμενικό ερευνητή και ανακριτή της αναστάσεως. Δεν ικανοποιείται να δη με τα μάτια του τον Εσταυρωμένο ζωντανό. Θέλει να αγγίξει και με τα χέρια του το σώμα του αναστημένου. Ακόμη περισσότερο! Να ψηλαφήση με τα δάκτυλά του τις πληγές, που προκάλεσαν τα καρφιά στα άχραντα χέρια του και με την παλάμη του την λογχευμένη του πλευρά. Με όλες του τις αισθήσεις, όραση, ακοή, αφή, ζητεί να λάβη πείραν του γεγονότος. «Την διά της αισθήσεως της παχυτάτης εζήτει πίστιν και ουδέ τοις οφθαλμοίς επίστευεν. Ου γαρ είπεν αν μη ίδω, αλλ' εάν μη ψηλαφήσω...μήπως φαντασία το ορώμενον ή», παρατηρεί ο ιερός Χρυσόστομος. Δηλαδή ο Θωμάς ζητούσε την πίστη εκείνη, που προέρχεται από την αίσθηση της αφής, και δεν επίστευε μόνο σ' όσα τον πληροφορούσαν οι οφθαλμοί του. Διότι δεν είπεν εάν δεν δω, αλλά εάν δεν ψηλαφήσω, μήπως είναι φαντασία το ορώμενον.

Και ο Κύριος, που από άπειρη αγάπη για το πλάσμα του υπέμεινε την εσχάτη ταπείνωση του σταυρικού θανάτου, συγκαταβαίνει στην απαίτηση του μαθητού του. Υποχωρεί και καταδέχεται να ψηλαφηθή, για να προσθέση έτσι μία ακόμη, πιο ισχυρή απόδειξη της αναστάσεώς του. «Οίμαι δε...οικονομικώτατα σφόδρα την

του μαθητού γεγονέναι προς καιρόν ολιγοπιστίαν, ίνα διά της αυτού πληροφορίας και ημείς οι μετ' αυτόν ανενδοιάστως πιστεύομεν, ότι την σάρκα την επί του ξύλου κρεμαμένην και παθούσαν τον θάνατον εξωποίησεν ο Πατήρ δι' Υιού», παρατηρεί ο άγιος Κύριλλος. Δηλαδή η πρόσκαιρη απιστία του μαθητού υπήρξε θεία οικονομία, έτσι ώστε η ιδική του μαρτυρία και βεβαίωσις να γίνη και σε μας τους μεταγενεστέρους αφορμή ανεπιφύλακτης πίστεως, ότι δηλαδή το σώμα εκείνο, το οποίο εκρεμάσθηκε πάνω στο ξύλο του σταυρού και υπέστη τον θάνατον, εξωποίησε ο Πατέρας διά του Υιού.

Μετά από οκτώ ημέρες λοιπόν εμφανίζεται και πάλι στους μαθητές, παρόντος και του Θωμά. Προς αυτόν ιδιαιτέρως τώρα απευθύνεται ο Κύριος και τον προσκαλεί να τον ψηλαφήσει, όπως το εξήτησε: «Φέρε τον δάκτυλόν σου ώδε και ίδε τας χείρας μου και φέρε την χείρα σου και βάλε εις την πλευρά μου και μη γίνου άπιστος, αλλά πιστός» (Ιω.20,26-27). Σαν να του έλεγε: Θωμά όσα εδήλωσες πριν από οκτώ ημέρες τα άκουσα ως Θεός, διότι ήμουν αοράτως παρών. Ιδού λοιπόν βρίσκομαι ενώπιόν σου. Μη διστάσης να με ψηλαφήσης. Όπως σημειώνει σύγχρονος ερμηνευτής, εκείνο το «φέρε και ίδε» και εκείνο το «φέρε και βάλε» του Ιησού ηχεί μέσα μας μυσταγωγικά σαν ένα άλλο «λάβετε φάγετε», «πίετε εξ αυτού πάντες». Ο Ιησούς προσφέρει τον εαυτό του σε μια κοινωνία του πάθους και της αναστάσεώς του. Αγγίζοντας ο μαθητής με το δάκτυλό του τις πληγές του Χριστού, πιάνει τον θάνατό του και ακουμπώντας το χέρι στις ουλές του, κρατά την ανάστασή του.

Ο Θωμάς μένει κατάπληκτος, συγκλονισμένος με όσα βλέπει και ακούει. Επί οκτώ ημέρες πάλευε με τους λογισμούς της απιστίας. Τα κύματα της λύπης και της απελπισίας χτυπούσαν επικίνδυνα το σκάφος της ψυχής του και απειλούσαν να το καταποντίσουν στην απώλεια. Και να τώρα ξαφνικά και αποσδόκητα βλέπει μπροστά του ολοζώντανο τον Κύριο. Τον βλέπει να εισέρχεται κεκλεισμένων των θυρών. Το ένα θαύμα διαδέχεται το άλλο. Σε ποια άραγε κατάσταση δόξης βρίσκεται το αναστημένο εκείνο σώμα, αφού μπορεί να εισέρχεται κεκλεισμένων των θυρών; Τον ακούει να τον προσκαλεί, για να τον ψηλαφήση. Άρα εγνώριζε τις αντιρρήσεις του. Πλησιάζει ο Θωμάς, απλώνει το χέρι του με τα δάχτυλά του, ψηλαφά τις πληγές και με την παλάμη την πλευρά του. Όντως αυτός είναι ο διδάσκαλός του! Το σώμα του, αληθινό ανθρώπινο σώμα με σάρκα και οστά! Είναι αυτό το σώμα, που μέχρι πριν από λίγο είχε καρφωθή πάνω στο σταυρό και όχι κάποιο άλλο. Και ιδού οι πληγές του, που αποδεικνύουν τον θάνατόν του. Ω της συγκαταβάσεως και της φιλάνθρωπίας του Δεσπότη! Καταδέχεται να ψηλαφηθή και να ερευνηθή, για να στηρίξη στην πίστη τον κλονισμένο μαθητή, αλλά παράλληλα να βεβαιώσει την ανάστασή του, κατά τρόπον αδιαμφισβήτητο και αναντίρρητο σε όλες τις γενεές των ανθρώπων ανά τους αιώνες.

Ωραιότατα διατυπώνει την αλήθεια αυτή ένα τροπάριο του Κανόνος της ζ΄ ωδής της Κυριακής του Θωμά: «Ου μάτην διστάσας ο Θωμάς τη εγέρσει σου ου κατέθετο, αλλ΄ αναμφίλεκτον έσπευδεν αποδείξαι ταύτην Χριστέ τοις πάσιν έθνεσιν. Όθεν δι΄ απιστίας πιστωσάμενος πάντας, edίδαξε λέγειν. Συ ει Κύριος...». Δηλαδή η απιστία του Θωμά δεν έγινε ματαίως και χωρίς λόγο, χωρίς να προκύψη ωφέλεια πνευματική. Διότι με την απιστία του έσπευδε, να αποδείξη την ανάσταση αναντίρρητη και βεβαία σ΄ όλους τους λαούς. Έτσι μας edίδαξε να ομολογούμε και εμείς, όπως και αυτός, ότι ο αναστάς είναι ο Κύριος και Θεός μας. Μετά από την

συγκλονιστική αυτή εμπειρία, θριαμβευτική επακολουθεί η ομολογία του Θωμά: «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Ομολογία όχι μόνον της αναστάσεως, αλλά και της Θεότητας του αναστάντος. Δηλαδή εσύ, που νίκησες τον θάνατο δεν είναι δυνατόν παρά να είσαι ο πλάστης και δημιουργός μου, διότι η ανάσταση, η νίκη του θανάτου, δεν είναι έργο ανθρωπίνης, αλλά θείας δυνάμεως.

Ο λόγος του Κυρίου προς τον Θωμά, αγαπητέ φίλε αναγνώστα, «και μη γίνου άπιστος αλλά πιστός» δείχνει, ότι υπήρχε ενδεχόμενο ο Θωμάς και μετά την ψηλάφηση του αναστημένου σώματος, να μην θελήσει, να πιστεύσει και να παραμείνει αμετανόητος στην απιστία. Από ένα τέτοιο όμως ενδεχόμενο κινδυνεύουμε όλοι μας. Διότι η ανάσταση υπάρχει και λάμπει ηλίου φαεινότερον σ' όλη την ιστορία της ανθρωπότητας και σ' όλους τους αιώνες. Οι αποδείξεις πολλές, πειστικές και ατράνταχτες, αποκλείουν και το παραμικρό ενδεχόμενο αμφιβολίας. Όσοι εξακολουθούν να απιστούν δεν έχουν επιχειρήματα και χάνονται στο σκοτάδι της απιστίας και εν τέλει στην απώλεια. Η αιτία της απιστίας βρίσκεται μέσα τους. Στο ότι δηλαδή κατά βάθος αγαπούν την αμαρτία και την ασωτεία και δεν θέλουν να αλλάξουν ζωή. «Αύτη εστίν η κρίσις» λέγει ο ευαγγελιστής, «ότι το φως ελήλυθεν εις τον κόσμον και ηγάπησαν οι άνθρωποι μάλλον το σκότος, η το φως. Ην γαρ πονηρά αυτών τα έργα» (Ιω.3,19). Δηλαδή αυτή είναι και η αιτία της καταδίκης των απίστων, ότι δηλαδή το φως, ο Υιός του Θεού, ήλθε στον κόσμο, αλλά οι άνθρωποι αγάπησαν μάλλον το σκοτάδι και όχι το φως. Και τούτο διότι τα έργα τους ήταν πονηρά.

Κατ' αρχήν όλοι μας ομολογούμε, ότι πιστεύουμε στον Χριστό. Όμως το ερώτημα είναι: Άραγε αυτή η πίστη μας είναι ζωντανή και θερμή και επιβεβαιώνεται από τα έργα και την όλη ζωή μας; Αν στρέψουμε την προσοχή μας στους βίους των αγίων μας, θα διαπιστώσουμε ότι οι άγιοι δεν πίστεψαν στον Χριστό έτσι, απλώς θεωρητικά, αλλά η πίστη τους ήταν ζωντανή, θερμή και έμπρακτη. Το ίδιο ευαγγέλιο που μελετούμε εμείς, μελετούσαν και οι άγιοι. Αυτοί όμως το μελετούσαν με πνεύμα μαθητείας και ταπεινώσεως, βασιζόμενοι όχι στις δικές τους ερμηνείες, αλλά στις ερμηνείες των θεοφωτίστων αγίων Πατέρων της Εκκλησίας μας. Μελετούσαν το ευαγγέλιο, όχι όπως το μελετούμε εμείς, κριτικάροντας και αμφιβάλλοντας πάνω στην ιστορική αξιοπιστία και θεοπνευστία της Αγίας Γραφής, αλλά με απόλυτη εμπιστοσύνη. Δεν έλεγαν, όπως ισχυρίζονται πολλοί: «αυτό μου φαίνεται καλό, εκείνο όμως όχι. Αυτό μπορεί να εφαρμοστεί στην εποχή μας, το άλλο όμως είναι ανεφάρμοστο». Και πνίγονται μέσα στις δικές τους σκέψεις, στα δικά τους νοήματα και στις δικές τους ερμηνείες, γιατί προσπαθούν με τη λογική τους να ερμηνεύσουν την αγία Γραφή, αγνοώντας την ζωοποιό ενέργεια της Θείας Χάριτος, με τη δύναμη της οποίας μπορούν να τηρήσουν τις ευαγγελικές εντολές, τις οποίες με τις δικές τους δυνάμεις είναι

αδύνατον να τηρήσουν. Έχει σημασία εδώ να τονίσουμε, ότι δεν μπορούμε να τηρήσουμε τις εντολές του Χριστού, αν προηγουμένως δεν ξεπεράσουμε τον εαυτό μας, εάν δηλαδή δεν απαρνηθούμε τα νοήματά μας, τις εξυπνάδες μας και τα θελήματά μας, αλλά και όλο το σύστημα του παλαιού ανθρώπου, που φέρουμε μέσα μας.

Αυτή η σωτήρια αλλαγή ας ευχηθούμε, αδελφοί μου, να γίνει σε όλους μας με τη Χάρη και τη φιλανθρωπία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού, τις πρεσβείες της Κυρίας Θεοτόκου, του αγίου αποστόλου Θωμά και όλων των αγίων, αμήν.

Πηγή: pemptousia.gr